

Özet

1. Hadis ve Sünnet

Sünnet kavramı sözlükte **âdet**, karakter, tavır gibi anlamlara gelir. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) **söz, fiil ve takrirlerini** (onaylamalarını) içeren örnek davranışlarına **sünnet** denir. **Hadis** kavramı ise Hz. Peygamberin sözlerini ifade eder.

SÜNNET:

Fiilî sünnet;

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) davranışlarının arkadaşları tarafından anlatılmasıdır.

Kavlî sünnet;

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) emir ve tavsiyeleri kendi sözleriyle açıklamasıdır.

Takriî sünnet;

Hz. Muhammed'in (s.a.v.), sahabilerin yaptığı olumlu davranışları onaylamasıdır.

Göz ve Optik Araçlar

Hadislerin Derlenmesi ve Sınıflandırılması

Hz. Muhammed (s.a.v.) hayattayken bazı sahabiler; onun sözlerini ve uygulamalarını özenle takip etmişler, ezberlemişler ve aktarmışlardır. Savaşlarda sahabilerin şehit olması ve uydurma hadis problemlerinin başlaması gibi sebepler hadislerin yok olma riskinin oluşmasına sebep olmuştur. Bu sebeple hadislerin toplanması ve kaydedilmesi gerekmiştir. **Hadislerin toplanılmasına hicri 2. asırda başlanılmıştır.** Toplanan hadisler ise konularına göre **sınıflandırılmış** ve hadis kaynakları oluşturulmaya başlanmıştır. **Üçüncü asırda hadis kitapları çoğalmış** ve bunlardan bazıları ön plana çıkmıştır.

İslam'ın Anlaşılmasında Sünnetin Önemi

İslam'ın anlaşılmasında Kur'an'dan sonraki en önemli kaynak sünnettir. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de **«... Peygamber size ne veriyse onu alın, neyi de size yasak ettiyse ondan vazgeçin...»** buyurarak sünnetin İslam dinindeki önemini vurgulamıştır. (Haşr suresi, 7. ayet.)

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) **«Size sıkı tutduğunuz sürece sapıtmayacağınız iki emanet bıraktım: Allah'ın kitabı ve Resulünün sünneti.»** hadisi de İslam'ın anlaşılmasında sünnetin önemine işaret etmektedir. (Muvatta, Kader, 3.)

Kendisine indirilmiş olan Kur'an'ı en iyi şekilde **anlayan, yaşayan ve anlatan** Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sünneti, İslam'ın anlaşılmasında çok **önemli bir kaynaktır.**

Özet

İslam'ın Anlaşılmasında Hz. Peygamber'e İtaatin Önemi

Ayette, «Allah'a itaat edin, peygambere de itaat edin.» buyurularak Hz. Muhammed'e (s.a.v.) itaat, Allah'a (c.c.) itaat ile birlikte emredilmiştir. (Mâide suresi, 92. ayet.)

Hz. Muhammed (s.a.v.), bir hadisinde «Her kim bana itaat ederse, Allah'a itaat etmiştir. Her kim bana isyan ederse, Allah'a isyan etmiştir.» buyurarak kendisine itaat etmenin İslam açısından önemini vurgulamıştır. (Buhârî, Ahkâm, 1.)

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) itaat ve bağlılık ise onun sünnetine uymak, dinî konularda ortaya koyduğu hüküm ve açıklamaları dikkate almakla mümkündür.

Kütüb-i Sitte ve Kütüb-i Tis'a

Kütüb-i Sitte:

Günümüze kadar ulaşan hadis kitaplarından en bilinen altı tanesine **Kütüb-i Sitte** (altı kitap) denir. Bu kitapları oluşturan hadis bilginleri, kendilerinden önce toplanan hadislerden güvenilir olarak seçtiklerini kitaplarına almışlardır.

Kütüb-i Sitte, günümüzde de hâlâ en çok bilinen hadis kaynağıdır.

Göz ve

Kütüb-i Sitte

1. Buhârî - Câmiu's-Sahih
2. Müslim - Câmiu's-Sahih
3. Tirmizî – Sünen
4. Ebu Dâvûd – Sünen
5. Nesâi - Sünen
6. İbn Mâce - Sünen

Kütüb-i Tis'a:

Kütüb-i Sitte dışında güvenilir kabul edilen üç hadis kitabı daha vardır. Bunların toplamından oluşan dokuz hadis kitabına **Kütüb-i Tis'a** denir. Kütüb-i Sitte'ye eklenen üç kitap şunlardır.

7. İmam Malik – Muvatta
8. Ahmed b. Hanbel - Müsned
9. Dârimî – Sünen

Özet

2. Peygamber ve Ehl-i Beyt Sevgisi

Kültürümüzde Peygamber ve Ehl-i Beyt Sevgisi

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) olan sevgi, tarih boyunca kültürümüzü etkileyen önemli unsurlardan biri olmuştur. Edebiyatımızda ve sanatımızda peygamber sevgisini anlatan pek çok şeye rastlamak mümkündür.

Günlük hayatta bile peygambere ve onun ailesine duyulan sevginin izlerine sıkça rastlanır.

Hz. Peygambere Duyulan Sevginin Örnekleri:

- Askere giden erkek çocuklarına Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ismine atıfla **Mehmetçik** denilmesi.
- Çocuklara Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ve Ehl-i Beyti'nin isimlerinden **Ali**, Hasan, Hüseyin, **Fatma**, Hatice, Ayşe, Zeynep gibi isimlerin verilmesi ona ve ailesine olan sevginin bir göstergesidir.

Hz. Hasan'ın soyundan
gelenlere **Şerif** denir.

Hz. Hüseyin'in soyundan
gelenlere **Seyyit** denir.

Göz ve Okuma Araştırma

Ehl-i Beyt

Hz. Peygamber'in ev halkı demektir. Ehl-i Beyt genel olarak Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hanımları, kızları ve damatlarını kapsarken özel olarak; kızı Hz. Fatıma, damadı Hz. Ali ve torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i ifade etmek için de kullanılır.

Edebiyatımızda Peygamber ve Ehl-i Beyt Sevgisi

Naât: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) niteliklerini **övmek amacıyla yazılan şiirlere** denir.

Mevlîlî: Edebiyatımızda Hz. Muhammed'in (s.a.v.) **doğumunu anlatan eserlere** denir. Bu alanda en tanınan eserlerden biri de **Süleyman Çelebi'nin** yazmış olduğu

Vesilet'ün-Necat isimli eserdir. Süleyman Çelebi bu eserinde, Hz. Peygamber'in hayatından bazı kesitleri edebi bir dille anlatmıştır.

Eserlerinde Hz. Muhammed (S.A.V.) Sevgisini İşlemiş Kültürümüzün Öncü İsimleri

- Hoca Ahmet Yesevi
- Yunus Emre
- Mevlânâ C. Rumi
- Hacı Bektaşî Veli
- Hacı Bayram-ı Veli
- Nesimi

Özet

Hoca Ahmet Yesevi

On sekiz bin âleme server olan Muhammed;
Otuz üç bin ashâba rehber olan Muhammed.
Namaz, oruç kılıcı, ibadetli Muhammed;
Dinmeyip tesbih söyleyici, riyazetli Muhammed.

Yunus Emre

Canım kurban olsun senin yoluna,
Adı güzel, kendi güzel Muhammed,
Şefâat eyle bu kemter kuluna,
Adı güzel, kendi güzel Muhammed

Hacı Bayram Veli

Bayram'ım imdi, Bayram'ım imdi
Bayram ederler yâr ile şimdi.
Hamd-ü senâlar hamd-ü senâlar
Yâr ile bayram kıldı bu gönlüm.

Göz ve Optik Araçlar

Mevlânâ Celaleddin Rumi

Ey Allah'ın sevgilisi! Eşsiz Yaratıcı'nın Elçisi sensin.
Allah'ın kulları arasından seçtiği pâk ve benzeri olmayan sensin.
Ulu Allah'ın nazlısı kâinatın yüksek derecelisi ve ekmeli.
Peygamberlerin gözünün nuru, bizim gözlerimizin ışığı sensin.

Hacı Bektaş-ı Veli

Gökten uçan Cebrail'dir huridir,
Bir gül vardır, Muhammed'in nurudur
Bir kapusu Şah-ı Merdan Ali'dir,
Elvan elvan nurlar çıkar ol burca.

Sanat ve Mimaride Peygamber ve Ehl-i Beyt Sevgisi

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) olan sevgi, birçok sanat eserlerinde kendini göstermektedir. Hat ve tezhip sanatları bunun en güzel örnekleridir. O'nun ismi, en güzel hat yazılarıyla yazılıp camileri süslemiştir. Peygamberimizin fiziksel özelliklerini ve ahlakını anlatan Hilye-i Şerif tabloları hazırlanmış ve sergiler düzenlenmiştir.

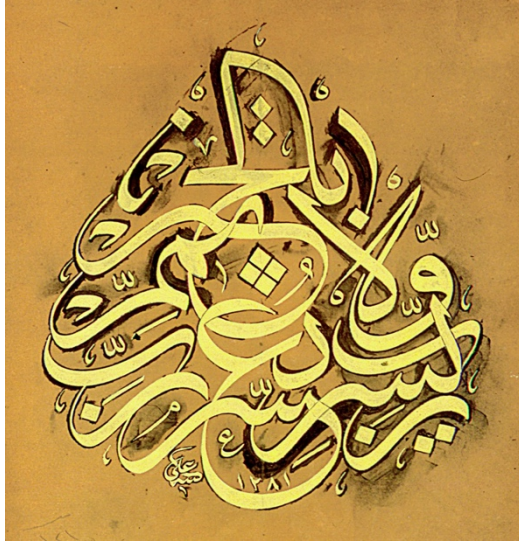
Hat: Arap yazısını estetik ölçülere bağlı kalıp güzel bir şekilde yazma sanatı.

Tezhip: Yazma kitap ve levhaların bezenmesinde ezilmiş varak altın ve çeşitli renklerin kullanılmasıyla uygulanan süsleme sanatı.

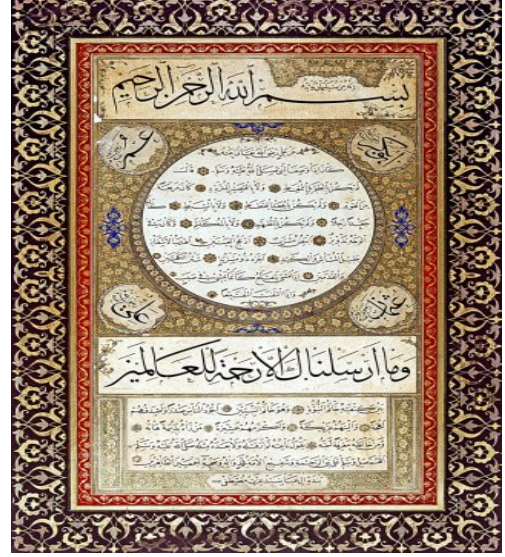
Özet

Hilye-i Şerif: Hz. Peygamber'in fizikî özellikleri, bunları anlatan edebî eserler ve aynı konuda hüsn-i hatla yazılmış levhalar için kullanılan terim.

HAT ÖRNEĞİ

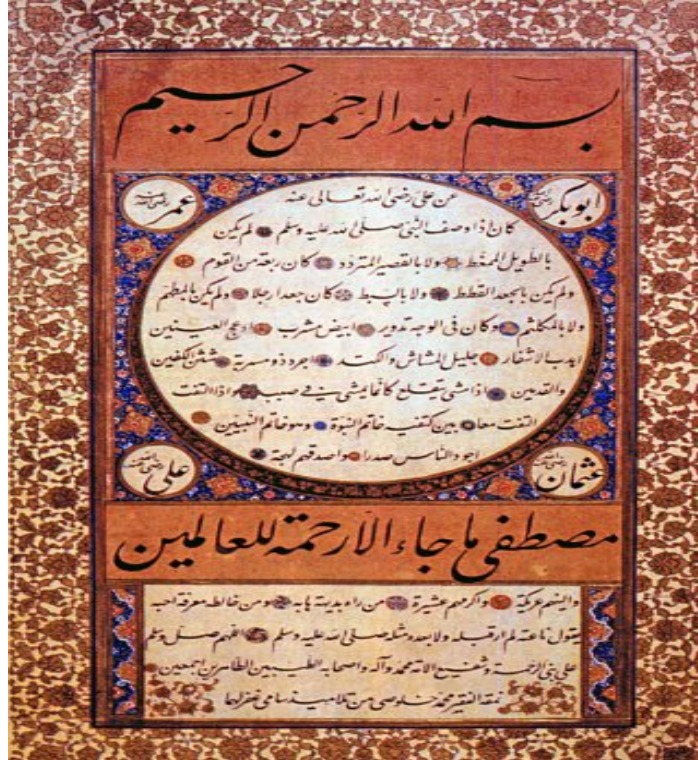

TEZHİP ÖRNEĞİ

Göz ve Optik Araçlar

HİLYE-İ ŞERİF ÖRNEĞİ

Özet

3. Ahzâb Suresi 45-46. Ayetler

Ahzâb Suresi 45-46. Ayetlerde Verilen Mesaj

«Ey peygamber! Seni şahit, müjdecî, uyarıcı, izniyle Allah'a çağırıcı ve etrafını aydınlatan bir ışık olarak gönderdik.» (Ahzâb suresi, 45-46. ayetler.)

Bu ayetlerde Yüce Allah, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bir peygamber olarak özelliklerinden bahsetmiştir. Allah kullarına peygamber gönderip onlardan ne istediğini açıklamadıkça onları sorumlu tutmuyor, birçok âyette «Bilmiyorduk demeyesiniz diye size peygamberler gönderdim» diyor.

«Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdik ki, peygamberlerden sonra insanların Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın. Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.» (Nisâ Suresi 165.ayet.)

Bütün bunlara rağmen ahirette uyarılmadığı, bilgi verilmediği yolunda mazeret ileri sürecek olanlara da Allah Teâlâ peygamberleri tanık gösteriyor.

Ayette Peygamberimizin vasıfları şu şekilde sıralanmaktadır:

Şahit, Müjdecî,

Uyarıcı, İzniyle Allah'a çağırıcı

Etrafını aydınlatan bir ışık

Hz. Muhammed (s.a.v.) bir şahittir.

«Her ümmetten bir şahit getirdiğimiz ve onların üzerine seni şahit olarak getirdiğimiz zaman nasıl olacak?» (Nisa Suresi, 41. ayet.)

Hz. Muhammed (s.a.v.) bir müjdecidir.

«Şüphesiz Biz seni bir müjdecî ve bir uyarıcı olarak, hak (Kur'an) ile gönderdik. Sen cehennemden halkından sorumlu tutulmayacaksın.» (Bakara Suresi, 119. ayet.)

Hz. Muhammed (s.a.v.) bir uyarıcıdır.

«Ve Kur'an'ı okumakla da (emrolundum). Artık kim hidayete gelirse, kendi nefsi için hidayete gelmiştir; kim sapacak olursa, de ki: «Ben yalnızca uyarıcılardanım.» (Neml Suresi, 92. ayet.)

Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah'a çağırıcıdır.

«Allah'a çağırın, salih amelde bulunan ve «Gerçekten ben Müslümanlardanım» diyenden daha güzel sözlü kimdir?» (Fussilet Suresi, 33. ayet.)

Hz. Muhammed (s.a.v.) etrafını aydınlatan bir ışıktır.

«Elif, Lam, Ra. Bu bir Kitap'tır ki, Rabbinin izniyle insanları karanlıklardan nura, O güçlü ve övgüye layık olanın yoluna çıkarman için sana indirdik.» (İbrahim Suresi, 1. ayet.)